

Nader onderzoek

Ospelseweg 1-15 , Julianastraat 2-32
Nederweert
(2022)

vleermuizen

gierzwaluwen

huismussen

Colofon

Status:	definitief
Project:	2022 VLHMGZ 02
Datum:	7 november 2022
Tekst, samenstelling :	(Faunafex / Artifex naturalis)
Veldonderzoek:	
Opdrachtgever:	Woonik Gutjesweg 6 6031ET Nederweert

FAUNAFEX

Modellen, onderzoek en inventarisatie

Bosserstraat 26, Nederweert

www.Faunafex.nl

(Faunafex is de handelsnaam van Artifex naturalis)

woonik

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
2 Onderzoekslocatie / plangebied	5
3 Wettelijk kader	6
3.1 Vleermuizen	6
3.2 Huismussen en gierzwaluwen	6
3.3 Zorgplicht	6
4 Onderzoeksmethode	7
4.1 Vleermuizen	7
4.2 Huismussen	9
4.3 Gierzwaluwen	10
5 Resultaten	11
5.1 Vleermuizen	11
5.2 Huismussen	17
5.3 Gierzwaluwen	18
5.4 Samenvatting resultaten	19
6 Effectbeoordeling	20
6.1 Vleermuizen	20
6.2 Huismussen	20
6.3 Gierzwaluwen	20
7 Toetsing Wet Natuurbescherming	21
7.1 Vleermuizen	21
7.2 Huismussen	21
7.3 Gierzwaluwen	21
8 Conclusie	22
9 Advies	23
8 Geraadpleegde bronnen	24

1 Inleiding

Woningvereniging Woonik is voornemens om aan de Julianastraat en Ospelseweg te Nederweert een aantal woningen te slopen en er nieuwbouw te realiseren.

De mogelijkheid bestaat echter dat dit het leefgebied is van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen voorkomen. Deze diergroepen vallen onder de Wet natuurbescherming.

De ruimtelijke ingreep kan dus pas worden uitgevoerd als duidelijk is dat deze ingreep niet in strijd is met de Wet natuurbescherming (2017). Zie hoofdstuk 3 Wettelijk kader.

In het kader hiervan is een nader onderzoek noodzakelijk om vast te stellen of in het onderzoeksgebied/plangebied vleermuizen, huismussen en/of gierzwaluwen voorkomen, of er verblijfplaatsen hiervan aanwezig zijn en of er sprake is van een essentieel leef- en/of foerageergebied voor één of meerdere van genoemde diergroepen.

Aan de hand van de resultaten kan geconcludeerd worden of de uitvoering van de gewenste ruimtelijke ingreep een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen.

Indien uit dit onderzoek blijkt dat de uitvoering van de gewenste ruimtelijke ingreep in strijd is met de Wet natuurbescherming (2017), moet er een ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie) en dienen er verdere vervolgstappen, mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden.

2 Onderzoekslocatie / plangebied

De onderzoekslocatie/plangebied (afb.1) is gelegen in Nederweert en bestaat uit percelen met huizen en achtertuinen aan de Julianastraat 2 t/m 32 en Ospelseweg 1 t/m 15.

afb. 1. Plangebied (rood) Julianastraat - Ospelseweg

3 Wettelijk kader

3.1 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Europese habitatrichtlijn (Wnb, art. 3.5) en zijn daarmee zwaar beschermd. De bescherming ervan is Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle vleermuissoorten. De wet verbiedt:

- Soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (Wnb, art 3.5 lid 1)
- De voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen (Wnb, art 3.5 lid 4)

Het uitvoeren van werkzaamheden die negatieve effecten hebben op individuele vleermuizen, vaste verblijfplaatsen, belangrijke vliegroutes en essentieel foerageergebieden zijn daarmee strijdig met de Wet natuurbescherming. Het uitvoeren van dergelijke werkzaamheden, zonder uitsluitend onderzoek of een ontheffing, moet dan ook worden gezien als een overtreding. Indien er tijdens het vleermuisonderzoek essentiële foerageergebieden, vliegroutes of verblijfplaatsen worden aangetroffen, die aangetast worden of verloren zullen gaan met de voorgenomen werkzaamheden, is het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

3.2 Huismussen en gierzwaluwen

Huismussen en gierzwaluwen zijn beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn (Wnb, art 3.1). De bescherming ervan is Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. De wet verbiedt:

- het opzettelijk doden of vangen van vogels (Wnb, art 3.1 lid 1)
- het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels of het wegnemen van nesten (Wnb, art 3.1 lid 2);
- het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (Wnb, art 3.1 lid 3);
- het opzettelijk storen van vogels (Wnb, art 3.1 lid 4);
- het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan (artikel 3.2).

De Wet natuurbescherming biedt ook bescherming aan alle in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen van vogels. De nestbescherming geldt voor alle soorten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Nesten van huismussen en gierzwaluwen zijn het gehele jaar beschermd, omdat zij als koloniebroeders elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd.

Indien bij de gewenste ruimtelijke ingreep het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk.

De onderzoeksresultaten met betrekking tot vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen zijn maximaal 3 jaar geldig.

3.3 Zorgplicht

Indien geen ontheffingsplichtige soorten in het plangebied worden aangetroffen of als deze soorten geen negatieve effecten ondervinden ten gevolge van de geplande ruimtelijke ingreep, blijven de beschermende bepalingen in de zin van de algemene zorgplicht (Wnb, artikel 1.11) van kracht. Deze houdt onder andere in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor soorten, ook voor soorten die niet beschermd zijn. Het handelen of het nalaten dat schadelijk kan zijn, dient zo veel mogelijk achterwege gelaten te worden.

4 Onderzoeksmethode

De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door [REDACTED] BEd (biologie) en [REDACTED] BEd (biologie). Zij kunnen aangemerkt worden als ecologische deskundigen, conform de definitie van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Zij werken al sinds 2010 als zelfstandige onderzoek- en inventarisatiemedewerkers voor een ecologisch adviesbureau.

4.1 Vleermuizen

Werkwijze

Het nader vleermuisonderzoek is gebaseerd op het vleermuisprotocol 2021 en de Kennisdocumenten BIJ12 voor vleermuizen. Aan de hand van het vleermuisprotocol kunnen functies zoals zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en (massa)winterverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes binnen plangebied en het belang van deze functies worden vastgesteld of uitgesloten. Het protocol omschrijft onder meer de beste perioden voor onderzoek, het aantal, de duur van de veldbezoeken en het aantal uitvoerende onderzoekers. Door hanteren van het protocol kan worden aangetoond dat de noodzakelijke onderzoeksinspanning is verricht en dat het onderzoek een redelijke tot goede indruk geeft van het belang van het plangebied en de directe omgeving voor vleermuizen.

Het nader vleermuisonderzoek omvatte vijf veldbezoeken ingepland in de maanden mei tot en met september 2022. Vanwege de omvang en complexiteit van het plangebied zijn, conform het vleermuisprotocol 2021, de veldonderzoeken uitgevoerd door 2 waarnemers.

Alle waarnemingen werden na elk veldbezoek ingevoerd op waarneming.nl, het grootste natuurplatform van Nederland.

Onderzoeksperiode van mei tot en met juli 2022

In de onderzoeksperiode van mei tot en met juli 2022 zijn drie veldonderzoeken uitgevoerd. Twee veldbezoeken vonden plaats in de avonduren (van zonsondergang tot 2 uur na zonsondergang) en één veldbezoek vond plaats in de ochtenduren (van 2 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst). Onderzoek vlak voor zonsopkomst vergroot de kans op waarneming van verblijfplaatsen omdat het invliegen van vleermuizen 's ochtends meer tijd in beslag neemt dan het snelle rechtlijnige uitvliegen in de avond.

Tijdens deze bezoeken werd de planlocatie onderzocht op de volgende functies:

- Zomerverblijfplaatsen
- Kraamverblijfplaatsen
- Foerageergebieden
- Vliegroutes

Onderzoeksperiode van augustus t/m september 2022

In de onderzoeksperiode van augustus t/m september 2022 zijn twee veldbezoeken uitgevoerd. Deze vonden plaats van middernacht tot 2 uur na middernacht en van 1 uur na zonsondergang tot middernacht.

Tijdens deze bezoeken werd de planlocatie onderzocht op de volgende functies:

- Zomerverblijfplaatsen
- Paarverblijfplaatsen
- Winterverblijfplaatsen
- Foerageergebieden
- Vliegroutes

De uitgevoerde veldbezoeken zijn slechts steeds momentopnamen. Omdat vleermuizen regelmatig verhuizen tussen verblijfplaatsen, is niet uitgesloten dat soorten en functies die tijdens de veldbezoeken niet waargenomen zijn, op een ander tijdstip wel aanwezig zijn.

In de onderstaande tabel 1 is een overzicht weergegeven van de data, tijden van zonsopkomst- en zonsondergang, weersomstandigheden en de start- en eindtijden per veldbezoek.

Tabel 1. Data, tijden en weersomstandigheden en aard van uitgevoerde veldbezoeken

bezoek	datum	zon onder - zon op (uur)	start- eindtijd onderzoek (uur)	weersomstandigheid bewolking / temp./ windkracht	aard onderzoek	aantal onderzoekers
1	19-05-2022	21:04 - 06:01	21:00 - 23:00 avondbezoek van zonsondergang tot 2 uur na zonsondergang	onbewolkt / 16 °C / 1 Bft	Zomerverblijfplaats Kraamverblijfplaats Foerageerplaats Vliegroue	2
2	21-06-2022	21:40 - 05:27	21:00 - 24:00 avondbezoek van zonsondergang tot 2 uur na zonsondergang	onbewolkt / 7 °C / 0 Bft	Zomerverblijfplaats Kraamverblijfplaats Foerageerplaats Vliegroue	2
3	12-07-2022	21:53 - 05:23	03:25 - 05:25 ochtendbezoek van 2 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst	half bewolkt / 16 °C / 1 Bft	Zomerverblijfplaats Foerageerplaats Vliegroue	2
4	15-08-2022	21:16 - 06:06	00:00 - 02:00 middernachtbezoek	half bewolkt / 19 °C / 0 Bft	Paarverblijfplaats/ zwermplaats winterverblijfplaats Foerageerplaats Vliegroue	2
5	13-09-2022	20:25 - 06:46	21:25 - 23:25 avondbezoek gedurende 2 uur vanaf 1 uur na zonsondergang	onbewolkt / 20 °C / 1 Bft	Paarverblijfplaats zwermplaats/ winterverblijfplaats Foerageerplaats Vliegroue	2

Gebruikte apparatuur

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van:

- Batdetector Echometer touch 2 pro in combinatie met Iphone 8 plus. Hiermee kunnen ultrasone geluidsopnamen worden gemaakt die verder door middel van vertraagd afspelen ter plekke geanalyseerd kunnen worden.
- Warmtebeeldcamera (Flir Scion OTM266). Hiermee kunnen warmbloedige dieren zoals vleermuizen in het donker waargenomen worden.
- Verrekijker (Bresser Pirsch ED 8x56). Hiermee kan bij schemering een helder en gedetailleerd beeld worden verkregen.
- Sterke zaklamp. (Deze wordt zo min mogelijk gebruikt om verstoring te voorkomen)

afb. 2. Echometer Touch 2 pro met Iphone 8 plus en warmtebeeldcamera Flir Scion OTM266

4.2 Huismussen

Werkwijze

Het aanvullende onderzoek naar huismussen is uitgevoerd conform het kennisdocument van de huismus van BIJ12 (2017) en het soortinventarisatieprotocol van Netwerk Groene Bureau's (2017).

Het protocol omschrijft onder meer de beste perioden voor onderzoek, het aantal en de duur van de veldbezoeken. Door hanteren van het protocol kan worden aangetoond dat de noodzakelijke onderzoeksinspanning is verricht en dat het onderzoek een redelijke tot goede indruk geeft van het belang van het plangebied en de directe omgeving voor huismussen. Er zijn minimaal 2 veldbezoeken gebracht in de periode van 1 april t/m 15 mei, van 2 uur na zonsopkomst tot 2 uur voor zonsondergang, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Aanvullend op de minimaal noodzakelijke veldbezoeken zijn nog 3 extra veldbezoeken* gebracht op 27 mei, 17 juni en 21 juni.

Er is gelet op zingende mannetjes, baltsgedrag en aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats en nestinductief gedrag zoals nestbouw, transport van voedsel, bedelende jongen.

In onderstaande tabel 2 is een overzicht weergegeven van de data, start- en eindtijden en weersomstandigheden per veldbezoek.

Alle waarnemingen worden ingevoerd in [waarneming.nl](https://www.waarneming.nl), het grootste natuurplatform van Nederland.

Tabel 2. Data, tijden en weersomstandigheden en aard van uitgevoerde veldbezoeken met betrekking tot vleermuizen.

datum	start- eindtijd (uur)	weersomstandigheden	locatie
13-04-2022	11.30 - 12.30 u	licht bewolkt, 17 °C, windkracht 2 bft	Julianastraat/ Ospelseweg
22-04-2022	08.30 - 09.30 u	zonnig, 9 °C, windkracht 4 bft	Julianastraat/ Ospelseweg
27-05-2022*	13.00 - 14.00u	half bewolkt, 18 °C, windkracht 4 bft	Julianastraat/ Ospelseweg
17-06-2022*	19.00 - 20.00u	onbewolkt, 24 °C windkracht 0-1 bft	Julianastraat
21-06-2022*	21.00 - 21.30u	onbewolkt, 16 °C, windkracht 2 bft	Ospelseweg

Gebruikte apparatuur

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van:

- Verrekijker (Bresser Pirsch ED 8x56)

4.3 Gierzwaluwen

Werkwijze

Gierzwaluwen zijn vogels met een vaste verblijfplaats en ook jaarrond beschermd conform de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook voor hun functionele leefomgeving. De leefomgeving van de gierzwaluw bestaat vooral uit een vaste verblijf- c.q. voortplantingsplaats. Deze vogelsoort brengt namelijk het overgrote deel van zijn leven door in de lucht. Enkel voor het broeden komt deze vogel naar het aardoppervlak.

Het aanvullend gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd met drie veldbezoeken in de periode van 1 juni t/m 15 juli, waarvan minimaal één inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli. De gierzwaluwinventarisaties zijn uitgevoerd op de dagen 2 juni, 21 juni en 11 juli 2022. Hierbij is gelet op laagvliegende, luidruchtige dieren die vluchten maken op dakgoot-, nok- c.q. huishoogte en op het bezoek aan een waarschijnlijke nestplaats door invliegende gierzwaluwen. Dit onderzoek is uitgevoerd door twee ecologen tussen 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang.

Alle waarnemingen worden ingevoerd in [waarneming.nl](https://www.waarneming.nl), het grootste natuurplatform van Nederland.

In onderstaande tabel 3 is een overzicht weergegeven van de data, start- en eindtijden en weersomstandigheden per veldbezoek.

Tabel 3. Data, tijden en weersomstandigheden uitgevoerde veldbezoeken met betrekking tot gierzwaluwen.

datum	start- eindtijd (uur)	weersomstandigheden	locatie
02-06-2022	19:45 - 21:45	licht bewolkt, 17 °C, windkracht 2 bft	Julianastraat/ Ospelseweg
21-06-2022	20:00 - 22:00	onbewolkt, 16 °C, windkracht 2 bft	Julianastraat/ Ospelseweg
11-07-2022	19.50 - 21.50	onbewolkt, 22 °C, windkracht 0-1 bft	Julianastraat/ Ospelseweg

Gebruikte apparatuur

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van:

- Verrekijker (Bresser Pirsch ED 8x56)

5 Resultaten

5.1 Vleermuizen

De waarnemingen worden op verspreidingskaarten met bijbehorende omschrijvingen weergegeven. De nummering van een omschrijving verwijst naar een bijbehorende locatie op de verspreidingskaart.

Veldbezoek 1 (19-05-2022, avondbezoek)

1. Aan het begin van avond is een constant foeragerende Gewone dwergvleermuis waargenomen op het achterliggende terrein van Jong Nederland (JN).
2. Ter hoogte van de Julianastraat zijn regelmatig vliegbewegingen van Gewone dwergvleermuizen waargenomen de tussen huizen vanaf het achterliggende JN terrein.
3. Langs de Ospelseweg zijn met de batdetector regelmatig voorbijvliegende Gewone dwergvleermuizen en een enkele Laatvlieger gehoord.
4. Boven de achtertuinen werd met de warmtebeeldcamera regelmatig een foeragerende Laatvlieger gezien.
5. Om 22:42u zijn 3 invliegende Laatvliegers onder de gevelpannen aan zijgevel van Ospelseweg nr.3 waargenomen en op beeld vastgelegd met warmtebeeldcamera. Dit betreft hoogstwaarschijnlijk een kraamverblijfplaats van enkele Laatvliegers.
6. Opmerkelijk was de batdetector-waarneming van een voorbijvliegende Meervleermuis. Omdat dit maar een enkele korte waarneming betrof, wordt er vanuit gegaan dat deze geen binding had met het plangebied. Hoogstwaarschijnlijk betrof het een meervleermuis die op weg was naar de nabijgelegen Zuid-Willemsvaart.

afb. 3. Verspreidingskaart waargenomen vleermuizen 19-05-2022

afb. 3a. Zomer- /kraamverblijfplaatsen Laatvlieger, Ospelseweg 3.

afb. 3b. Aanvliegende Laatvlieger 1 die vervolgens onder gevelpan kruipt, Ospelseweg 3 (foto warmtebeeldcamera)

afb. 3c. Laatvlieger inkruipend onder gevelpan, Ospelseweg 3 (foto warmtebeeldcamera)

Veldbezoek 2 (21-06-2022, avondbezoek)

1. Aan begin van de avond zijn enkele foeragerende Gewone dwergvleermuizen waargenomen onder de bomen van het Jong Nederland terrein. Soms ook laagvliegend vlak boven het grasveld.
2. Aan de Ospelseweg werden regelmatig foeragerende Gewone dwergvleermuizen gehoord met de batdetector.
3. Enkele voorbijvliegende en foeragerende Laatvliegers waargenomen aan de achterzijde van de woningen aan de Ospelseweg.
4. Twee zwermende Gewone dwergvleermuizen met sociale baltsroep aan zijgevel van huisnummer 14 gehoord met batdetector en gezien met warmtebeeldcamera. Geen invliegende exemplaren waargenomen.
5. Diverse voorbijvliegende Gewone dwergvleermuizen aan Julianastraat.

afb. 4. Verspreidingskaart waargenomen vleermuizen 21-06-2022

afb. 4a. Laatvlieger vliegend tussen en 5 (foto warmtebeeldcamera)

Veldbezoek 3 (12-07-2022, ochtendbezoek)

1. Foeragerende Gewone dwergvleermuis onder de bomen van JN terrein. Daarbij werd regelmatig een sociale baltsroep gehoord.
2. Diverse vliegbewegingen van Gewone dwergvleermuizen aan Ospelseweg.
3. Vlak voor zonsopkomst 2 Gewone dwergvleermuizen constant rondvliegend en foeragerend achter pand hoek Ospelseweg 23 - Beatrixstraat.
4. Regelmatig vliegbewegingen van Gewone dwergvleermuizen vanaf het JN terrein tussen huizen van Julianastraat 8-10 en 12-14.

afb. 5. Verspreidingskaart waargenomen vleermuizen 12-07-2022

afb. 5a Vanaf het Jong Nederland hadden de waarnemers een goed overzicht over het plangebied. (foto warmtebeeldcamera)

Veldbezoek 4 (16-08-2022, nachtbezoek)

1. Op het JN terrein vloog onder en om de grote bomen regelmatig een foeragerende Gewone dwergvleermuis rond.
2. Op diverse locaties aan de Ospelseweg en Julianastraat vlogen baltsroepende Gewone dwergvleermuizen rond. Er konden geen exacte locaties worden vastgesteld omdat de baltsroepende mannetjes in de directe omgeving van betreffende locaties bleef rondvliegen. Het vliegen concentreerde zich wel bij genoemde locaties waardoor aangenomen mag worden dat er paarverblijfplaatsen aanwezig zijn.
3. Opmerkelijk was de locatie ter hoogte Ospelseweg nr.11- 13. Hier vlogen regelmatig baltsroepende Gewone dwergvleermuizen in de directe omgeving rond. Er was steeds een zeer luide constante baltsroep te horen waaruit blijkt dat in de directe omgeving ook een paarverblijfplaats aanwezig moet zijn.
4. Bij Ospelseweg nr.11 een invliegende Gewone dwergvleermuis onder de zijgevelpannen waargenomen. Het betreft hier een paarverblijfplaats.
5. Naast talrijke Gewone dwergvleermuizen is er twee keer een voorbijvliegende Meervleermuis gehoord. Waarschijnlijk voorbijvliegende exemplaren op weg naar de nabijgelegen Zuid-Willemsvaart. Omdat het om slechts korte waarnemingen betrof wordt ervan uitgegaan dat de waargenomen exemplaren geen binding hebben met het plangebied.
6. Een enkele keer is een over- of voorbijvliegende Rosse vleermuis waargenomen. Omdat het slechts één korte waarneming betrof, kan ervan uitgegaan worden dat deze geen binding heeft met het plangebied.

afb. 6. Verspreidingskaart waargenomen vleermuizen 16-08-2022

afb. 6a Paarverblijfplaats Gewone dwergvleermuis, Ospelseweg 11

Veldbezoek 5 (13-09-2022, avond-nachtbezoek)

1. Op het JN terrein vloog onder en om de grote bomen regelmatig een foeragerende Gewone dwergvleermuis rond.
2. In de omgeving Julianastraat 28-30 vloog constant een baltsroepende Gewone dwergvleermuis in grote cirkels rond. Ook in de directe omgeving van Julianastraat 10 t/m 14 waren regelmatig baltsroepen te horen van een rondvliegende Gewone dwergvleermuis. Er kon geen exacte locatie worden vastgesteld omdat het baltsroepende mannetje in de directe omgeving bleef rondvliegen. Het vliegen concentreerde zich wel bij genoemde locaties waardoor aangenomen mag worden dat er paarverblijfplaatsen aanwezig zijn.
3. Op één locatie, Ospelseweg 11-13 werd met de batdetector constant een harde baltsroep gehoord. Met de warmtebeeldcamera werden er tevens enkele zwermende en aantikkende Gewone dwergvleermuizen aan de zijgevels waargenomen. Eén Gewone dwergvleermuis kon invliegend bij raamkozijn aan zijgevel van nr. 13 met de warmtebeeldcamera op video worden vastgelegd.
4. Er werden enkele waarnemingen gedaan van foeragerende Laatvliegers boven de achtertuinen van Ospelseweg 1 t/m 15.
5. Opmerkelijk was de korte waarneming van één Ruige dwergvleermuis ter hoogte van Ospelseweg 15. Het betrof slechts één voorbijvliegend exemplaar. Er is geen sprake van binding met het plangebied.

afb. 7a. Locaties paarverblijfplaatsen Gewone dwergvleermuis, Ospelseweg 11 en 13

afb. 7. Verspreidingskaart waargenomen vleermuizen 13-09-2022

5.2 Huismussen

De waarnemingen van de huismussen zijn hieronder per veldbezoek kort omschreven en zijn terug te vinden op onderstaande verspreidingskaart.

13 april

- Ospelseweg 3 en 9: Mannetje en vrouwtje op de dakgoot die af en toe onder de pannen verdwenen. Sprake van nestplaatsen.
- Julianastraat 8 en 10: Roepende huismussen in grote haag (afb. 8a) in achtertuin, grenzend aan JN-terrein.

22 april

- Ospelseweg 9: Mannetje op de dakgoot aan achterzijde en verdween onder de pannen. Sprake van nestplaats.
- Ospelseweg 5, 7 en 13: Territoriaal zingende mannetjes op de dakgoot aan de voorzijde en boven op dak. Uit dit gedrag kan worden afgeleid dat er nesten in de directe omgeving binnen het plangebied aanwezig moeten zijn.
- Julianastraat 10 en 12: Territoriaal zingende mannetjes op de nok van dak. Hoogstwaarschijnlijk nesten in de directe omgeving van genoemde huizen.
- Julianastraat 8 en 10: Roepende huismussen in grote haag in achtertuin, grenzend aan JN-terrein.

27 mei

- Ospelseweg 15: Territoriaal zingend mannetje op hoek van dakgoot aan achterzijde.
- Ospelseweg 11: Territoriaal zingend mannetje dakgoot aan voorzijde.
- Julianastraat 28: Territoriaal zingend mannetje dakgoot aan achterzijde.
- Julianastraat 8 en 10: Roepende huismussen in grote haag in achtertuin, grenzend aan JN-terrein.

17 juni

- Julianastraat 8: Territoriaal zingend mannetje op hoek van dakgoot aan voorzijde. Nest onder pannen bij dakgoot (afb. 8b) (bevestigd door bewoners).
- Julianastraat 8: Territoriaal zingend mannetje dakgoot aan voorzijde. Nest in directe omgeving binnen het plangebied.
- Julianastraat 2: Mannetje en vrouwtje op dakgoot aan voorzijde. Nest in directe omgeving van het plangebied.
- Julianastraat 4: Territoriaal zingend mannetje dakgoot aan voorzijde. Nest in directe omgeving binnen het plangebied.

21 juni

- Ospelseweg 5: Vrouwtje kruipt onder pannen bij dakgoot aan voorzijde. Sprake van nestplaats.
- Ospelseweg 7: Territoriaal zingend mannetje dakgoot aan voorzijde. Nest in directe omgeving binnen het plangebied.
- Ospelseweg 9: Mannetje en vrouwtje op dakgoot achterzijde. Sprake van nestplaats.

afb. 8a. Grote haag als verzamel- en vergaderplaats voor huismussen

afb. 8b. Nestplaats huismus Julianastraat 8

afb. 8. Verspreidingskaart territoriaal zingende mannetjes en nestlocaties huismussen

5.3 Gierzwaluwen

De waarnemingen van de gierzwaluwen zijn hieronder per veldbezoek kort omschreven en zijn terug te vinden op onderstaande verspreidingskaart.

02-06-2022

- Tijdens het veldbezoek vlogen er een 5-tal gierzwaluwen constant boven het plangebied en ruime omgeving.
- Ospelseweg 3: 2 aan- en invliegende gierzwaluwen. Nest onder dakgoot op hoek bij regenpijp aan voorzijde.

21-06-2022

- Tijdens het veldbezoek vlogen er een 6-tal gierzwaluwen constant boven het plangebied.
- Ospelseweg 3: Gierzwaluw invliegend onder gevelpan bij nok. Nestplaats.
- Ospelseweg 3: Gierzwaluw, invliegend onder dakgoot op hoek bij regenpijp aan voorzijde. Nestplaats.
- Ospelseweg 7: Gierzwaluw, invliegend onder gevelpan bij nok. Nestplaats

11-07-2022

- In totaal 20 vliegende gierzwaluwen constant rondvliegend boven het plangebied en ruime omgeving.
- Later in de avond soms 5-6 laagvliegende langs en tussen huizen 3 t/m 9 Ospelseweg.

afb. 9. Verspreidingskaart nestlocaties gierzwaluwen, Ospelseweg 3 en 7

afb.9a Nestlocaties gierzwaluw, Ospelseweg 3

afb. 9b. Nestlocatie gierzwaluw, [redacted]

5.4 Samenvatting resultaten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In het plangebied blijken enkele huizen verblijfplaatsen van vleermuizen te herbergen:

- Zomer-verblijfplaats en kraamverblijfplaats van de Laatvlieger onder de zijgevelpannen van Ospelseweg 3.
- Paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis onder de zijgevelpannen op Ospelseweg 11 en Ospelseweg 13.
- Paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis bij Julianastraat 14. Er kon geen exacte locatie worden vastgesteld omdat het baltsroepende mannetje in de directe omgeving van betreffende locatie bleef rondvliegen. Het vliegen concentreerde zich wel bij genoemde locatie waardoor aangenomen mag worden dat er een paarverblijfplaats aanwezig is.
- Paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis in directe omgeving van Julianastraat 28-30. Er kon geen exacte locatie aan de hand van in- of uitvliegbewegingen worden vastgesteld.

Foerageergebieden

- Het gebied onder en langs de bomen aan de Ospelseweg vanaf huizen nr. 1 t/m 15 wordt door Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers gebruikt als foerageergebied.
- Het luchtruim boven de achtertuinen van de huizen aan de Ospelseweg nr. 1 t/m 15 en het achterliggende grasveld van het JN-terrein, is foerageergebied van Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers.

Vliegroutes

Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers vliegen regelmatig tussen de huizen aan de Julianastraat en Ospelseweg door naar het achterliggende JN-terrein en terug. Van duidelijke essentiële vliegroutes is echter geen sprake.

Huismussen

In het plangebied zijn 5 exacte nestlocaties van huismussen aangetroffen, te weten:

- Eén nestlocatie onder de pannen bij de dakgoot bij Ospelseweg 3 aan de achterzijde
- Twee nestlocaties onder de pannen bij de dakgoot bij Ospelseweg 5 aan de straatzijde en de achterzijde.
- Eén nestlocatie onder de pannen bij de dakgoot bij Ospelseweg 9 aan de achterzijde
- Eén nestlocatie onder de pannen bij de dakgoot bij Julianastraat 8 aan de straatzijde.

Daarnaast zijn er op dakgoten en daken binnen het plangebied nog 9 andere territoriale zingende mannetjes waargenomen. Aangenomen mag worden dat dus ook hier sprake is van 9 extra nestlocaties bij de huizen liggende binnen het plangebied.

Dit duidt op in totaal 14 nestlocaties binnen het plangebied.

Een grote haag gelegen achter Julianastraat 8, grenzend aan het JN-terrein kan beschouwd worden als een verzamel- en vergaderlocatie waar zich regelmatig huismussen uit de omgeving ophouden. Dit betreft een essentieel leefgebied.

Gierzwaluwen

In het plangebied zijn tijdens de veldbezoeken 3 nestlocaties van gierzwaluwen aangetroffen, te weten:

- Eén nestlocatie onder de dakgoot op de hoek bij de regenpijp bij Ospelseweg 3.
- Eén nestlocatie onder een gevelpan hoog bij de nok bij Ospelseweg 3.
- Eén nestlocatie onder een gevelpan hoog bij de nok bij Ospelseweg 7.

Het luchtruim boven het plangebied en de ruime omgeving wordt door gierzwaluwen gebruikt als vlieg- en foerageergebied.

6 Effectbeoordeling

6.1 Vleermuizen

- In het plangebied maken vleermuizen, te weten Laatvliegers en Gewone dwergvleermuizen, gebruik van de huizen als zomer-, kraam- en/of paarverblijfplaats. Omdat vleermuizen zich overdag ophouden onder de daken van deze huizen kunnen ze, ten tijde van sloopwerkzaamheden, worden verstoord of zelfs worden gedood.
- Door de gewenste ruimtelijke ingreep (sloopwerkzaamheden aan de huizen) verdwijnen zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen, te weten:
 - Zomer- en kraamverblijfplaats van Laatvliegers betreffende Ospelseweg 3.
 - Paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuizen onder de zijgevelpannen op Ospelseweg 11 en Ospelseweg 13.
 - Paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuizen bij Julianastraat 14.
 - Paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuizen in directe omgeving van Julianastraat 28-30. Er kon geen exacte locatie worden vastgesteld.
- In juli 2022 zijn in de directe omgeving van het plangebied 8 vleermuiskasten opgehangen als mitigerende maatregel om negatieve effecten ten gevolge van de gewenste ruimtelijke ingreep te verminderen. Deze vleermuiskasten zijn bedoeld als tijdelijke verblijfplaats voor de meest algemeen voorkomende Gewone dwergvleermuis. Tijdens de veldbezoeken zijn echter nog geen waarnemingen gedaan waaruit blijkt dat de opgehangen vleermuiskasten in gebruik zijn genomen door Gewone dwergvleermuizen. In het plangebied komen ook verblijfplaatsen voor van de Laatvlieger. Uit onderzoek is gebleken dat deze vleermuissoort geen gebruik maakt van vleermuiskasten, maar is aangewezen op ruimten achter wandbetimmeringen. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten zijn dus voor Laatvliegers niet geschikt.
- De functie van het aanwezige foerageergebied (boven de achtertuinen van het plangebied, aan de voorzijde van de huizen aan de Ospelseweg en het achterliggende JN-terrein) kan tijdens de sloopwerkzaamheden en realisatie van de nieuwbouw negatieve effecten ondervinden. Dit foerageergebied is echter niet essentieel omdat in de directe omgeving (Kanaalpark de Heerlijkheid, Zuid-Willemsvaart en bomen aan Ospelseweg en het grasveld bij Rochusplein) voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is.

6.2 Huismussen

- In het plangebied zijn 14 nestlocaties van huismussen vastgesteld en zullen ten gevolge van sloopwerkzaamheden verstoord en vernietigd worden. Hiervan zijn 5 nestplaatsen daadwerkelijk waargenomen.
 - Eén nestlocatie onder de pannen bij de dakgoot bij Ospelseweg 3 aan de achterzijde
 - Twee nestlocaties onder de pannen bij de dakgoot bij Ospelseweg 5 aan de straatzijde en de achterzijde.
 - Eén nestlocatie onder de pannen bij de dakgoot bij Ospelseweg 9 aan de achterzijde
 - Eén nestlocatie onder de pannen bij de dakgoot bij Julianastraat 8 aan de straatzijde.
- Tijdens sloopwerkzaamheden kunnen tijdens de broedperiode (nog niet uitgevlogen jonge) huismussen op de nestlocaties worden verstoord en zelfs worden gedood.
- Er wordt essentieel leefgebied (grote haag achter Julianastraat 8) aangetast.

6.3 Gierzwaluwen

- In het plangebied zijn 3 nestlocaties van gierzwaluwen vastgesteld. Ten gevolge van sloopwerkzaamheden worden deze verstoord en vernietigd.
 - Eén nestlocatie onder de dakgoot op de hoek bij de regenpijp bij Ospelseweg 3.
 - Eén nestlocatie onder een gevelpan hoog bij de nok bij Ospelseweg 3.
 - Eén nestlocatie onder een gevelpan hoog bij de nok bij Ospelseweg 7.
- Tijdens sloopwerkzaamheden kunnen tijdens de broedperiode (nog niet uitgevlogen jonge) gierzwaluwen op de nestlocaties worden verstoord en zelfs worden gedood.

7 Toetsing Wet Natuurbescherming

7.1 Vleermuizen

De gewenste ruimtelijke ingreep kan negatieve effecten teweegbrengen op individuele vleermuizen die zich ten tijde van sloopwerkzaamheden in de huizen bevinden en niet tijdig kunnen ontsnappen.

Hiermee zou de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming art. 3.5 lid 1 (Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen) en art. 3.5 lid 2 (Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren) kunnen worden overtreden.

Tevens zullen ten gevolge van sloop onderstaand genoemde verblijfplaatsen verdwijnen:

- Zomer- en kraamverblijfplaats van Laatvliegers betreffende Ospelseweg 3.
- Paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuizen onder de zijgevelpannen op Ospelseweg 11 en Ospelseweg 13.
- Paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuizen bij Julianastraat 14.
- Paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuizen in directe omgeving van Julianastraat 28-30.

Het uitvoeren van de werkzaamheden betekent een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming art. 3.5 lid 4 (Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen).

7.2 Huismussen

Ten gevolge van sloop zullen binnen het plangebied in totaal 14 nestlocaties van huismussen verdwijnen.

Het uitvoeren van de werkzaamheden betekent een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming art 3.1 lid 2 (Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen).

De gewenste ruimtelijke ingreep kan negatieve effecten teweegbrengen op individuele (nog niet uitgevlogen jonge) huismussen die zich ten tijde van sloopwerkzaamheden in de huizen bevinden en niet tijdig kunnen ontsnappen. Hiermee zou de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming art. 3.1 lid 1 (Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen) kunnen worden overtreden.

7.3 Gierzwaluwen

De gewenste ruimtelijke ingreep kan negatieve effecten teweegbrengen op individuele (nog niet uitgevlogen jonge) huismussen die zich ten tijde van sloopwerkzaamheden in de huizen bevinden en niet tijdig kunnen ontsnappen. Hiermee zou de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming art. 3.1 lid 1 (Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen) kunnen worden overtreden.

Ten gevolge van sloop zullen onderstaand genoemde nestlocaties verdwijnen.

- Eén nestlocatie onder de dakgoot op de hoek bij de regenpijp bij Ospelseweg 3 aan staartzijde.
- Eén nestlocatie onder een gevelpan hoog bij de nok bij Ospelseweg 3.
- Eén nestlocatie onder een gevelpan hoog bij de nok bij Ospelseweg 7.

Het uitvoeren van de werkzaamheden betekent een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming art 3.1 lid 2 (Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen).

8 Conclusie

De gewenste ruimtelijke ingreep in het onderzochte plangebied, heeft negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen.

1. De sloop van de huizen zal leiden tot vernietiging van minstens:
 - 3 zomer- en/of kraamverblijfplaatsen van Laatvliegers met minstens 1 tot 2 exemplaren.
 - 4 paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuizen
 - 14 nestlocaties van Huismussen
 - 3 nestlocaties van Gierzwaluwen
2. De mogelijkheid bestaat dat individuele vleermuizen en zich nog niet uitgevlogen jonge huismussen en gierzwaluwen die zich ten tijde van sloopwerkzaamheden in de huizen bevinden, worden verstoord en/of zelfs gedood.

Hiermee wordt de Wet natuurbescherming (2017) overtreden.

Voordat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd, dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen bij de provincie Limburg.

De ontheffingsaanvraag kan opgesteld worden door een ecologisch adviesbureau.

Een ecologisch adviesbureau kan een passend mitigatie- en compensatieplan en een ecologisch werkprotocol opstellen die noodzakelijk zullen zijn bij de ontheffingsaanvraag.

9 Advies

Mitigerende maatregelen

Geadviseerd wordt om alternatieve nestkasten voor huismussen en gierzwaluwen op te hangen en extra vleermuiskasten aan te brengen voor de Gewone dwergvleermuis en passende vervangende verblijfplaatsen voor de Laatvlieger.

Gewone dwergvleermuis

Er dienen per verdwijnende verblijfplaats voor vleermuizen minimaal 4 vervangende vleermuiskasten opgehangen te worden. Aangezien er 4 paarverblijfplaatsen voor Gewone dwergvleermuizen verdwijnen dienen er $4 \times 4 = 16$ vervangende vleermuiskasten opgehangen te worden. In juli zijn 8 vleermuiskasten opgehangen, dus aangeraden wordt om nog 8 extra vleermuiskasten bij te plaatsen. Deze dienen zoveel mogelijk **aan gevels van huizen** en binnen een straal van 150 meter van de aangetroffen verblijfplaatsen opgehangen te worden.

Laatvlieger

Aangezien deze vleermuissoort zelden van standaard vleermuiskasten gebruik maakt, dienen andere passende maatregelen getroffen te worden. Hierbij kan gedacht worden aan het aanbrengen boeiboordkasten en gevelkasten.

Huismus

Aangeraden wordt om dit najaar 2022 mitigerende maatregelen te treffen voor wat betreft huismussen.

Er dienen per verdwijnende nestlocatie voor huismussen minimaal 2 alternatieve huismusnestkasten aangeboden te worden (b.v. 1x huismuskast HMT2 van Unitura). Plaats de kast op minimaal 3m hoogte aan bebouwing. Een positie nabij de dakgoot is ideaal. De kasten mogen niet in de zon hangen, plaats de kasten dus op het noorden, op het oosten of onder een dakgoot.

Gierzwaluw

Aangeraden wordt om voor april 2023 mitigerende maatregelen te treffen voor wat betreft gierzwaluwen.

Er dienen per verdwijnende nestlocatie voor gierzwaluwen minimaal 5 alternatieve gierzwaluwnestkasten aangeboden te worden (b.v. 1x Gierzwaluwkast GZT2 van Unitura of 5x NK GZ 10 Nestkast Gierzwaluw van Vivara). Plaats de kast op minimaal 4-5 m hoogte aan bebouwing. De kasten mogen niet in de zon hangen, plaats de kasten dus op het noorden, op het oosten of onder een dakgoot.

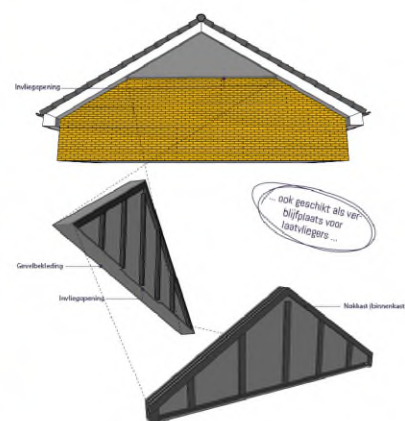
afb. 10a. Huismusnestkast HMT2 van Unitura

afb. 10b. Gierzwaluwnestkast GZT2 van Unitura

afb. 10c. Speciale Laatvliegerkast VMN1 (van Unitura)

8 Geraadpleegde bronnen

- Het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. gespecialiseerd in ecologische advisering op het gebied van inrichting, beheer en beleid
Vleermuisprotocol 2021.
<http://www.netwerkgroenebureaus.nl>
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone grootvleermuis *Plecotus auritus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- Dietz, C. & Kiefer, A. (2014). Veldgids Vleermuizen van Europa, Zeist: KNNV
- Twisk, P. (2004). Zoogdieren van West-Europa, Zeist: KNNV
- www.zoogdieratlas.nl
- www.vleermuisnet.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Artifex naturalis/Faunafex aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Artifex naturalis/Faunafex geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

